

**Marian Gorynia**  
**Katedra Konkurencyjności Międzynarodowej**  
**Wydział Gospodarki Międzynarodowej**  
**Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu**  
[m.gorynia@ue.poznan.pl](mailto:m.gorynia@ue.poznan.pl) <http://www.mariangorynia.pl/>

# **Nauki ekonomiczne wobec globalnych i regionalnych wyzwań drugiej dekady XXI wieku**

**Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu**  
**Wrocław, 21 września 2017**



UNIWERSYTET EKONOMICZNY  
W POZNANIU



# Cele opracowania

- ❑ **Identyfikacja współczesnych najważniejszych globalnych i regionalnych wyzwań ekonomicznych, które mają związek z rozwojem gospodarki polskiej**
- ❑ **Stwierdzenie, w jaki sposób nauki ekonomiczne odnoszą się do tych wyzwań w sensie poznawczym, czyli opisowo-wyjaśniającym**
- ❑ **Zakreślenie ram dla takiej ekonomii normatywnej i normatywnej polityki gospodarczej, która w tych warunkach mogłaby się przyczynić do racjonalnej reakcji na zidentyfikowane wyzwania**



# Struktura artykułu (rozdziału)

- ❑ **Wstęp**
- ❑ **Identyfikacja najważniejszych globalnych i regionalnych wyzwań ekonomicznych – diagnoza**
- ❑ **Odpowiedź nauk ekonomicznych na zarysowane wyzwania w sferze poznawczej (opisowo-wyjaśniającej)**
- ❑ **Odpowiedź w sferze normatywnej – ekonomia normatywna i normatywna polityka gospodarcza**
- ❑ **Zakończenie**



# **Identyfikacja najważniejszych globalnych i regionalnych wyzwań ekonomicznych – diagnoza**

- Trzema najważniejszymi procesami kształtującymi wyzwania dla gospodarki polskiej były transformacja, globalizacja oraz integracja z Unią Europejską**
- W miarę upływu czasu zmieniały się tylko proporcje siły oddziaływania tych procesów na możliwości rozwojowe gospodarki polskiej**
- Dodatkowym czynnikiem, który pojawił się na przełomie lat 2007/2008 był światowy kryzys gospodarczy**



# **Odpowiedź nauk ekonomicznych na zarysowane wyzwania w sferze poznawczej (opisowo-wyjaśniającej)**

- ❑ Zauważalne przesunięcie zainteresowań z ekonomii głównego nurtu (mainstream economics, ekonomii ortodoksyjnej, ekonomii neoklasycznej) w kierunku nurtów heterodoksyjnych (nowa ekonomia instytucjonalna, ekonomia neoinstytucjonalna, ekonomia behawioralna, ekonomia ewolucyjna itp.)**
- ❑ Transformacja, globalizacja i integracja nie doprowadziły do powstania nowych przełomowych koncepcji teoretycznych**
- ❑ Wpływ światowego kryzysu gospodarczego na uprawianie ekonomii, ale bez radykalnego przełomu**



# Odpowiedź w sferze normatywnej – ekonomia normatywna i normatywna polityka gospodarcza

- Ekonomia pozytywna: co jest?**
- Ekonomia normatywna:**
  - Jak być powinno w gospodarce?**
  - Co jest w niej korzystne, a co niekorzystne?**
  - Co należy zrobić?**
  - Kto ma to zrobić?**
- Normatywna polityka gospodarcza: jak to trzeba zrobić?**



# Odpowiedź w sferze normatywnej – ekonomia normatywna i normatywna polityka gospodarcza

- ❑ „Twarda” ekonomia neoliberalna i neoliberalny nurt „miękki” (neokeynesowski) oraz „nowa synteza ekonomiczna” – odmiany podejścia neoliberalnego
- ❑ Osiatyński - post-Kalecki i post-Keynes
- ❑ Kołodko – nowy pragmatyzm
- ❑ Serra, Stiglitz - New Global Governance
- ❑ Rodrik – New Industrial Policy
- ❑ Morawiecki - Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju
- ❑ Koźmiński, Rodrik – nacjonalizm ekonomiczny, populizm
- ❑ Contingency approach – podejście sytuacyjne



# Wnioski

- Dynamicznym zmianom w realnej gospodarce światowej towarzyszą nieco bardziej stonowane co do tempa i zakresu przemiany w sposobie uprawiania ekonomii jako nauki w sensie pozytywnym**
- Zmiany te są dość liczne, ale nie mają charakteru daleko idących zwrotów w paradygmacie (a raczej zestawie paradygmatów) uprawiania ekonomii jako dyscypliny**
- Jeśli chodzi o ekonomię normatywną oraz normatywną politykę gospodarczą, to podkreśla się, że konsensus dotyczy tylko zawodności dotychczasowych sposobów ich rozwijania, natomiast nie ma zgody odnośnie do pożądanego ich kształtu w przyszłości**
- Moda na eklektyzm**





# Aneks 1 - Porter

## THE FAILURE TO MAKE PROGRESS

- Washington has **failed to address** any of the important economic problems we face
- The political system is **dividing Americans**, rather than delivering solutions
- Americans are **losing trust** in their leaders, and more Americans now identify as Independents than Republicans or Democrats
- There is strong support for **political reform**, but the public is confused about how

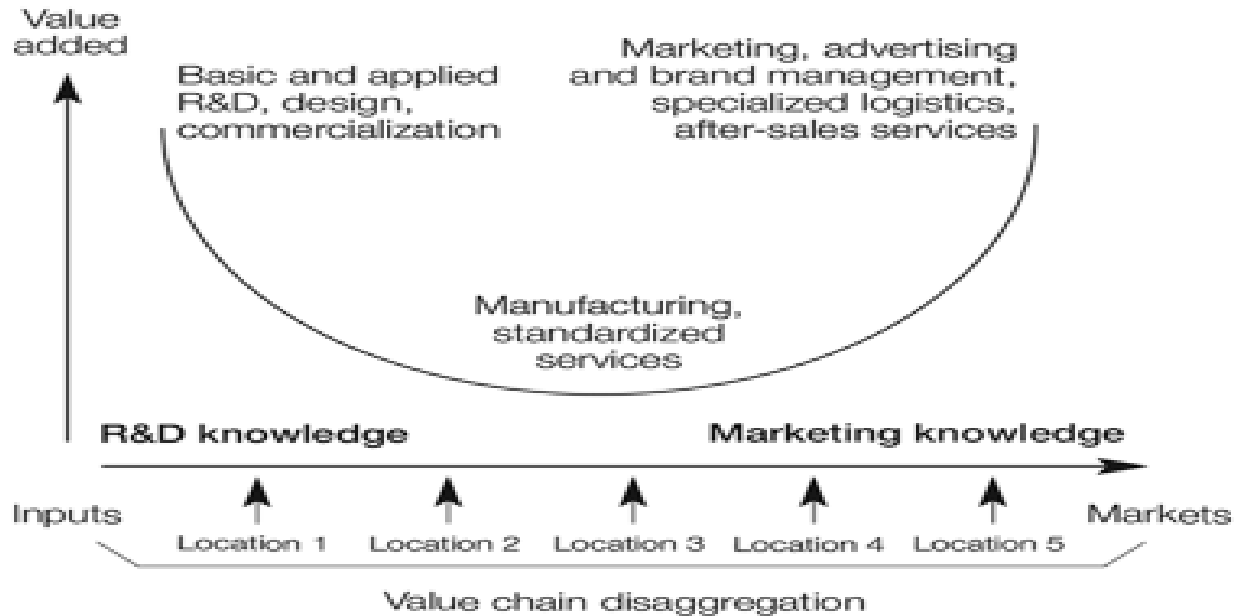


Our **political system** has become the most important problem facing the U.S.



# Aneks 2 – Assche za Mudambi

Figure 1: The “smile” shape of value creation



Economic upgrading does not have to mean « moving up the value chain »



UNIWERSYTET EKONOMICZNY  
W POZNANIU



# Aneks 3 – Rodrik

## Populism and the Economics of Globalization

### Conclusion: three possible future paths

- The bad: 1930's style collapse in global economic cooperation and rise of hard-right or hard-left regimes
- The ugly: creeping populism and protectionism, gradually eroding both liberal democracy and open world economy
- The good: a democratic rebalancing that steps back from hyper-globalization and restores greater national autonomy



# DZIĘKUJĘ



UNIWERSYTET EKONOMICZNY  
W POZNANIU

